זכויותיהם של הורים וילדים במערכת החינוך המיוחד

לפי "חוק החינוך ליחידים עם מוגבלות חלק B" The Individuals with Disabilities Education Act, Part B
ו"קוד החינוך של קליפורניה" and the California *Education Code*

חוזר על אמצעי הגנה מנהליים

תיקון אוקטובר 2016

הערה: המונח "רשות מחוזית של בית הספר" משמש במסמך זה כדי לתאר כל סוכנות חינוך ציבורית האחראית למתן תכנית חינוך מיוחד של ילדך. המונח "אבחון" פירושו כאן הערכה או בדיקה. חוקים פדרליים ומדינתיים מצוטטים לאורך מסמך זה במונחים ובקיצורים באנגלית, ומוסברים במילון המונחים בעמוד האחרון של מסמך זה.

מהי "החוזר על אמצעי ההגנה מנהליים (או הפרוצדורליים)"?

המידע הניתן לכם כאן להורים, לאפוטרופוסים חוקיים ולהורים חלופיים (הורים אומנים או משפחות אומנות) שיש להם ילדים עם מוגבלויות/צרכים מיוחדים/נכויות (להלן: "ילדים עם מוגבלות") מגיל שלוש (3) שנים עד גיל עשרים ואחת (21) שנים ולתלמידים שהגיעו לגיל שמונה-עשרה (18), גיל בגרות, וכולל סקירה של זכויותיך/כם בתחום החינוך או בתחום אמצעי ההגנה המנהליים שלך/כם.*

החוזר על אמצעי ההגנה המנהליים נדרש על פי 'חוק החינוך ליחידים עם מוגבלות' (באנגלית Individuals with Disabilities Education Act, או IDEA) וחייב להינתן לכם:

- כאשר אתם מבקשים עותק,
- בפעם הראשונה כאשר ילדכם מופנה לאבחון של חינוך מיוחד,
- בכל פעם שניתנת לכם תכנית הערכה לאבחון של ילדכם,
- עם קבלת הערכת תלונת מדינה או תלונת הליך הוגן ראשונה במשך שנת לימודים, וכן
- כאשר מתקבלת החלטת הרחקה המכוננת שינוי השמה.

(20 *USC* 1415[d]; 34 *CFR* 300.504; *EC* 56301[d] [2], *EC* 56321, and 56341.1[g] [1])

מהו "חוק החינוך לילדים עם מוגבלות" IDEA?

IDEA הוא חוק פדרלי המחייב את הרשויות המחוזיות של בתי ספר לספק "חינוך ציבורי חינם מתאים" (*חצ"ם*-, או באנגלית free appropriate public education, או FAPE) לילדים זכאים עם מוגבלות. חינוך ציבורי מתאים ללא תשלום פירושו שחינוך מיוחד ושירותים נלווים יינתנו לילדכם כמתואר בתוכנית חינוך אישית (תח"א, באנגלית individualized education program, או IEP) תחת פיקוח ציבורי וללא עלות.

האם אוכל להשתתף בהחלטות על חינוך של ילדי?

יש לתת לך הזדמנויות להשתתף בכל פגישה של קבלת החלטות בנוגע לתוכנית החינוך המיוחד של ילדך. יש לך הזכות להשתתף בפגישות צוות *תח"א* לגבי הזיהוי (הזכאות), האבחון או ההשמה החינוכיים של ילדך ובנושאים אחרים הקשורים ל-*חצ"מ* של ילדך.
(20 *USC* 1414[d] [1]B–[d][1][D]; 34 *CFR* 300.321; *EC* 56341[b], 56343[c].

* האמור בלשון יחיד הוא גם לשון רבים במשמע ולהפך, האמור בלשון זכר הוא גם לשון נקבה במשמע ולהפך.

להורה או לאפוטרופוס, או לסוכנות החינוך המקומית (*סח"מ* באנגלית local educational agency, או LEA), יש הזכות להשתתף בפיתוח *תח"א* וליזום את כוונתם להקליט באופן אלקטרוני את ישיבות צוות *תח"א*. ההורה או האפוטרופוס חייבים להודיע לחברי צוות *תח"א* לפחות 24 שעות לפני הפגישה על כוונתם להקליט את הפגישה. אם ההורה או האפוטרופוס לא מסכימים להקלטת שמע (אודיו) של פגישת ה-*תח"א* על ידי *ה-סח"מ*, לא תוקלט הפגישה.

הזכויות שלך כוללות מידע על זמינות ה-*חצח"מ*, כולל כל אפשרויות שהתוכנית מציעה וכל התוכניות החלופיות הזמינות, הן הציבוריות והן הלא-ציבוריות.
(20 *USC* 1401[3], 1412[a][3]; 34 *CFR* 300.111; *EC* 56301, 56341.1[g][1], and 56506)

איפה אפשר לקבל עזרה נוספת?

כאשר יש לך חשש או דאגה לגבי החינוך של ילדך, חשוב שתיצור קשר עם המורה או המנהל (או האדמיניסטרטור) של ילדך על מנת לשוחח על ילדך ועל כל בעיה כפי שתראה לנחוץ. הצוות במחוז בית הספר שלך או צוות ב'תכנית החינוך המיוחד המקומית' (*תחמ"ם*, באנגלית special education local plan area, או SELPA) עשוי לענות על שאלות לגבי החינוך של ילדך, זכויותיך ואמצעי ההגנה המנהליים. כמו כן, שיחה בלתי רשמית פותרת לעתים קרובות את הבעיה ומסייעת בשמירת תקשורת פתוחה כאשר יש לך חשש או סוגיה מסוימת כזו.

כמו כן, מומלץ ליצור קשר עם אחד מארגוני ההורים בקליפורניה (מרכזי העצמה משפחתיים ומכוני הכשרת הורים, Family Empowerment Centers and Parent Training Institutes), שפותחו כדי להגביר את שיתוף הפעולה בין הורים ומחנכים על מנת לשפר את מערכת החינוך. פרטי קשר עבור ארגונים כאלה ניתן למצוא באתר מחלקת החינוך של קליפורניה בעמוד האינטרנט של ארגוני הורים בחינוך, (special education California Parent Organizations (CDE) http://www.cde.ca.gov/sp/se/qa/caprntorg.asp.

משאבים נוספים מפורטים בסוף חוזר זה לסייע לך להבנת אמצעי ההגנה המנהליים.

מה אם הילד שלי חירש, כבד שמיעה, עיוור, לקוי-ראייה או חירש-עיוור?

בתי הספר המיוחדים של המדינה מספקים שירותים לתלמידים חירשים, כבדי שמיעה, עיוורים, לקויי ראייה או חירשים-עיוורים בכל אחד משלושת המוסדות של המדינה: בבתי הספר של קליפורניה לחירשים בפרמונט ובריברסייד ובבית הספר של קליפורניה לעיוורים בפרמונט. בתי הספר אלה מציעים תכניות יום ופנימיות לתלמידים בשני בתי הספר הממלכתיים לחירשים מגיל ינקות ועד גיל 21. תכניות כאלה מוצעות לתלמידים בבית הספר לעיוורים בקליפורניה לתלמידים מגיל חמש עד 21. בתי הספר המיוחדים של המדינה מציעים גם שירותי אבחון וסיוע טכני. מידע נוסף על בתי הספר המיוחדים של המדינה אפשר לקבל באתר מחלקת החינוך של קליפורניה (California Department of Education או CDE) ב- http://www.cde.ca.gov/sp/ss/או על ידי בקשת מידע מחברי צוות תוכנית החינוך האישית של ילדך.

הודעה, הסכמה, אבחון, מינוי הורה חלופי (ממלא מקום), וגישה לתיעוד

הודעה מוקדמת בכתב

מתי יש צורך בהודעה?

הודעה זו חייבת להינתן כאשר מחוז בית הספר מציע או מסרב ליזום שינוי בזיהוי (זכאות), באבחון או בהשמה החינוכית של ילדך שהוא בעל צרכים מיוחדים או באספקת חינוך ציבורי חינם מתאים.
(20 *USC* 1415[b][3] and (4), 1415[c][1],1414[b][1]; 34 *CFR* 300.503; *EC* 56329 and 56506[a])

הרשות המחוזית של בית הספר חייבת להודיע לך על ההצעה לאבחון לילדך בכתב או על תכנית הערכה תוך חמישה-עשר (15) ימים מתאריך הבקשה שלך בכתב לאבחון. הודעה זו חייבת להיות מובנת ובשפת האם שלך או באמצעי תקשורת אחר, אלא אם כן ברור שזה לא בר-ביצוע.
(34 *CFR* 300.304; *EC* 56321).

מה יהיה כלול בהודעה זו?

ההודעה המוקדמת בכתב חייבת לכלול את הפרטים הבאים:

1. תיאור הפעולות שהוצעו או נדחו על ידי הרשות המחוזית של בית הספר;
2. הסבר מדוע הפעולה הוצעה או נדחתה;
3. תיאור של כל הליך אבחון, תיעוד או דיווח שהסוכנות משמשת כבסיס לפעולה שהוצעה או נדחתה;
4. הצהרה כי להורים לילד עם מוגבלות יש הגנה תחת אמצעי ההגנה הנוהליים;
5. מקורות להורים לאן לפנות לשם קבלת סיוע בהבנת ההוראות בחלק זה;
6. תיאור של אפשרויות אחרות שצוות ה-*תת"א* שקל והסיבות שאפשרויות אלה נדחו; וכן
7. תיאור של כל גורם אחר הרלוונטי לפעולה שהוצעה או נדחתה.

20 *USC* 1415[b][3] and [4], 1415[c][1]; 34 *CFR* 300.503)

הסכמת ההורים

מתי נדרש אישור שלי (אישור ההורה) לאבחון?

יש לך הזכות לבקש הפניה לילדך לשירותי חינוך מיוחד. עליך לתת הסכמה מדעת ובכתב לפני שאפשר להתחיל את תהליך האבחון הראשוני לחינוך המיוחד עבור ילדך. להורה יש לפחות חמישה-עשר (15) ימים מיום קבלת תכנית האבחון המוצע להגיע להחלטה. האבחון יכול להתחיל מיד עם קבלת ההסכמה ויש להשלים את האבחון ולפתח *תת"א* תוך שישים (60) יום מתאריך הסכמתך.

מתי נדרש אישור שלי לקבלת שירותים?

עליך לתת הסכמה מדעת ובכתב לפני שהרשות המחוזית של בית הספר שלך יכולה לספק לילדך את חינוך מיוחד והשירותים הנלווים.

מהם הנהלים כאשר הורה אינו נותן את הסכמתו?

אם אינך נותן את הסכמתך לאבחון ראשוני או לא מגיב לבקשה למתן ההסכמה, הרשות המחוזית של בית הספר רשאית להמשיך באבחון הראשוני על ידי שימוש בהליכים הוגנים.

אם תסרב להסכים ליזמת השירותים, אסור לרשות המחוזית של בית הספר לספק חינוך מיוחד ושירותים נלווים ולא תבקש לספק שירותים באמצעות הפעלת הליכי הליך הוגן.

במידה והנך נותן את הסכמתך בכתב לחינוך המיוחד ולשירותים הנלווים לילדך אך אינך מסכים לכל מרכיבי או חלקי *ה-תח"א*, יש ליישם את מרכיבי התוכנית שאליהם הסכמת ללא דיחוי.

אם הרשות המחוזית של בית הספר קבעה כי מרכיב מתכנית החינוך המיוחד המוצעת שאינך מסכים לו הינו הכרחי על מנת לספק חינוך ציבורי חינם מתאים לילדך, יתחיל דיון בדרך הליך הוגן. אם יתקיים דיון בדרך הליך הוגן, החלטת הדיון תהיה סופית ומחייבת.

במקרה של אבחונים מחודשים או הערכות מחודשות, הרשות המחוזית של בית הספר חייבת לתעד צעדים סבירים על מנת לקבל את הסכמתך. אם לא תשיב, רשאית הרשות המחוזית של בית הספר להמשיך בהערכה המחודשת ללא הסכמתך.
(20 *USC* 1414[a][1][D] and 1414[c]; 34 *CFR* 300.300; *EC* 56506[e], 56321[c] and [d], and 56346).

מתי אוכל לבטל את הסכמתי?

אם, בכל עת לאחר מתן ראשוני של חינוך מיוחד ושירותים נלווים, הורה של הילד מקבל השירותים מבטל את הסכמתו בכתב להמשך מתן החינוך המיוחד והשירותים הנלווים, אזי הסוכנות הציבורית:
1. אינה רשאית להמשיך לספק חינוך מיוחד ושירותים נלווים לילד, אך חייבת למסור הודעה מראש בכתב בהתאם ל-34 *CFR* Section 300.503 לפני הפסקת מתן שירותים אלה;
2. לא תהייה רשאית להשתמש בהליכים בהתאם ל- 34 *CFR* subpart E of Part 300 (כולל הליכי הגישור לפי *34 CFR Section 300.506* או הליכי הליך הוגן לפי *34 CFR Sections 300.507 through 300.516*) על מנת לקבל הסכמה או פסיקה כי שירותים אלה עשויים להינתן לילד;
3. לא תראה כמפרה את הדרישה לחינוך ציבורי חינם מתאים (*-חצח"מ*) לילד בשל כישלון במתן חינוך מיוחד נוסף ושירותים נלווים נוספים לילד.
4. אינה נדרשת לכנס ישיבת צוות *תח"א* או לפתח *תח"א* לפי 34 *CFR* Sections 300.320 and 300.324 עבור הילד להמשך מתן חינוך מיוחד ושירותים נלווים.

לתשומת לבך, בהתאם לסעיף 34 *CFR* Section 300.9 (c)(3), אם ההורים מבטלים את הסכמתם בכתב לקבלת שירותי חינוך מיוחד עבור הילד לאחר שהילד החל לקבל חינוך מיוחד ושירותים נלווים, הסוכנות הציבורית אינה נדרשת לתקן את התיעוד ורישומי החינוך של הילד כדי להסיר התייחסות לגבי קבלת החינוך המיוחד והשירותים הנלווים בשל ביטול ההסכמה.

מינוי הורים חלופיים/הורי אומנה

מה קורה במידה והורה אינו מאותר או אינו מזוהה?

על הרשויות המחוזיות של בתי הספר לוודא כי יש מבוגר הממונה לשמש כהורה חלופי עבור ילד עם מוגבלות כאשר לא ניתן לאתר או לזהות את ההורה של הילד או כאשר הרשות המחוזית של בית הספר אינה יכולה לזהות את מקום המצאו של ההורה.

ניתן למנות הורה חלופי או הורה אומנה אם הילד הוא חסר כתובת קבועה (הומלס) וללא ליווי, ילד שלא כשיר להעמדה לדין, או שהילד הוא בחסות המערכת השיפוטית לפי קוד הסעד והרווחה של המדינה, והוא הופנה לחינוך מיוחד או שכבר יש לו *תח"א*.
(20 *USC* 1415[b][2] ; 34 *CFR* 300.519; *EC* 56050; GC 7579.5 and 7579.6)

אבחון ללא הטיה או אפליה

איך מאבחנים את הילד שלי לשירותי חינוך מיוחד?

יש לך את הזכות לקבל אבחון והערכה עבור ילדך בכל תחומי הנכות החשודה. מבדקים ונהלים המשמשים לאבחון, להערכה והשמה חייבים להיות ללא הטיה או אפליה גזעית, תרבותית או מגדרית.

מבדקי האבחון וההערכה חייבים להיות להינתן בשפת האם של הילד או באמצעי התקשורת של הילד ובצורה הסבירה ביותר על מנת להניב מידע מדויק על מה שהילד יודע ויכול לעשות מבחינה אקדמית, התפתחותית ותפקודית, אלא אם כן ברור שזה לא בר ביצוע להיות מנוהל בצורה כזאת.

אף הליך אחד בלבד יכול להיות הקריטריון היחיד לקביעת זכאות ופיתוח *תצח"מ* עבור ילדך.
(20 *USC* 1414[b][1]–[3], 1412[a][6][B]; 34 *CFR* 300.304; *EC* 56001[j] and 56320)

אבחון חינוכי עצמאי

האם הילד שלי יכול להיבדק באופן עצמאי על חשבון הרשות המחוזית של בית הספר ?

אם אינך מסכים עם תוצאות האבחון שנערך או ההערכה שנערכה על יד הרשות המחוזית של בית הספר, יש לך הזכות לבקש ולקבל אבחון חינוכי עצמאי עבור ילדך מאדם המוסמך לבצע אבחון כזה על חשבון הציבור.

ההורה זכאי לאבחון חינוכי עצמאי אחד בלבד על חשבון הציבור בכל פעם שהרשות הציבורית מבצעת אבחון שההורה חולק עליו.

הרשות המחוזית של בית הספר חייבת לענות לבקשתך להערכה חינוכית עצמאית ולספק לך מידע היכן תוכל לקבל אבחון או הערכה חינוכיים עצמאיים.

אם הרשות המחוזית של בית הספר סבורה כי הערכת הרשות המחוזית ראויה ולא מסכימה בצורך בהערכה עצמאית, הרשות המחוזית חייבת לבקש דיון הליך הוגן כדי להוכיח כי האבחון או ההערכה שלה היו הולמים. אם דעת הרשות המחוזית תזכה, עדיין יש לך הזכות לאבחון עצמאי או להערכה עצמאית אך לא על חשבון הציבור. צוות *תח"א* חייב לקחת בחשבון הערכות עצמאיות.

נהלי אבחון מחוזיים מאפשרים צפייה של התלמידים בכיתה. אם הרשות המחוזית של בית הספר מאפשרת צפייה בילדך בכיתה במהלך האבחון, או אם הייתה אפשרות כזאת לרשות המחוזית של בית הספר, אזי יש לאפשר גם לאדם המבצע הערכה חינוכית עצמאית לצפות בילדך בכיתה.

אם הרשות המחוזית של בית הספר מציעה מסגרת חדשה לילדכם ומתבצעת הערכה חינוכית עצמאית, יש לאפשר למאבחן העצמאי לבדוק תחילה את המסגרת החדשה המוצעת.

(20 *USC* 1415[b][1] and [d][2][A]; 34 *CFR* 300.502; *EC* 56329[b] and [c]).

גישה לתיעוד חינוכי (Educational Record)

האם אני יכול לבדוק את התיעוד החינוכי של ילדי?

יש לך הזכות לבדוק ולסקור את כל התיעוד הקשור לחינוך ילדך ללא דיחוי מיותר, כולל לפני פגישה בכל הקשור ל-*תת"א* של ילדך או לפני דיון הליך הוגן. הרשות המחוזית של בית הספר חייבת לאפשר לך גישה לכל תיעוד ולהעתקים, אם התבקשה, בתוך חמישה (5) ימי עבודה מיום שהבקשה הוגשה בעל פה או בכתב.

(*EC* 49060, 56043[n], 56501[b][3], and 56504)

כיצד נפתרות מחלוקות

דיון הליך הוגן

מתי ניתן לקבל דיון הליך הוגן?

יש לך הזכות לבקש דיון הליך הוגן ללא משוא פנים לגבי בעיות הקשורות לזיהוי (זכאות), להערכה ולהצבה החינוכית או למתן *מצת"ם* לילדך . יש להגיש את הבקשה לדיון הליך הוגן בתוך שנתיים מיום היו שנודע או שהיית צריך לדעת על הפעולה לכאורה המהווה את בסיס התלונה להליך ההוגן.
(20 *USC* 1415[b][6]; 34 *CFR* 300.507; *EC* 56501 and 56505[l])

גישור וצורות ישוב סכסוך חלופיות

האם אוכל לבקש גישור או דרך חלופית לפתור את המחלוקת?

אפשר להגיש בקשה לגישור לפני או אחרי בקשה לדיון הליך הוגן.

אתה יכול לבקש מהרשות המחוזית של בית הספר לפתור מחלוקות באמצעות גישור או בדרכי יישוב סכסוך חלופיות (באנגלית alternative dispute resolution, או בקיצור ADR), תהליך שהוא פחות מעמת מדיון הליך הוגן. ADR וגישור הן שיטות וולונטריות לפתרון מחלוקות ואין להשתמש בהם כדי לעכב את זכותך לדיון הליך הוגן.

מהי פגישת גישור טרום-דיון?

באפשרותך לבקש פתרון למחלוקת באמצעות גישור לפני הגשת בקשה לדיון הליך הוגן. פגישה זו היא הליך בלתי פורמלי המנוהל ללא עימות שנועד לפתור סוגיות הקשורות לזכאות, להערכה ולהשמה החינוכית או למתן *מצת"ם* לילדך.

בפגישת הגישור טרום-דיון, ההורה או הרשות המחוזית של בית הספר יכולים להיות מלווים ולקבל ייעוץ ממי שאינו עורך דין ויכולים להתייעץ עם עורך דין לפני הפגישה או אחריה. עם זאת, בקשה או השתתפות בפגישת הגישור טרום-דיון אינה תנאי מוקדם לבקשת דיון הליך הוגן.

יש להגיש את כל הבקשות לפגישות הגישור טרום-דיון למפקח. הצד שיזם את פגישת הגישור טרום-דיון על ידי הגשת בקשה בכתב למפקח יספק לצד השני לגישור עותק של הבקשה בעת הגשת הבקשה.

תאריך פגישת הגישור טרום-דיון ייקבע תוך חמישה-עשר (15) יום מקבלת הבקשה לגישור על ידי המפקח, ותושלם תוך שלושים (30) יום ממועד קבלת הבקשה לגישור, אלא אם שני הצדדים יסכימו להאריך את המועד. אם תושג החלטה, הצדדים יכינו הסכם כתוב ומחייב מבחינה משפטית שייקבע את ההחלטה. כל הדיונים במהלך הגישור יהיו חסויים. כל פגישות הגישור טרום-דיון יתוזמנו ויתקיימו בזמן ובמקום נוחים ככל האפשר לכל הצדדים. אם הסוגיות לא ייפתרו לשביעות רצונם של כל הצדדים, יכול הצד שביקש את פגישת הגישור לבקש דיון הליך הוגן.
(*EC* 56500.3 and 56503)

זכויות הליך הוגן

מהן זכויותיי בדיוניי הליך הוגן?

להלן זכויותייך:

1. לקיים דיון מנהלי הוגן ברמת המדינה בפני אדם הבקיא בחוקים החלים על חינוך מיוחד ועל דיונים מנהליים;
(20*USC* 1415[f][1][A], 1415[f][3][A]-[D]; 34 *CFR* 300.511; *EC* 56501[b][4])
2. להיות מלווה על ידי ולקבל ייעוץ מעורך דין ו/או אנשים שיש להם ידע בנושא ילדים עם מוגבלות,
(*EC* 565k05 [e][1])
3. להציג ראיות, טיעונים בכתב וטיעונים בעל פה,
(*EC* 56505[e][2])
4. להתעמת, לבצע חקירה צולבת, ולדרוש נוכחותם של עדים,
(*EC* 56505[e][3])
5. לקבל בכתב או, על פי בקשת ההורה, תיעוד אלקטרוני מילה במילה של הדיון, לרבות ממצאי עובדות והחלטות,
(*EC* 56505[e][4])
6. לבקש את נוכחות ילדך בדיון,
(*EC* 56501[c][1])
7. לבקש שהדיון יערך בדלתיים פתוחות או בדלתיים סגורות,
(*EC* 56501[c][2])
8. לקבל עותק של כל המסמכים, כולל אבחונים והערכות שהושלמו עד התאריך הנקוב והמלצות, וכן רשימת עדים ותחום העדות הכללי שלהם תוך חמישה (5) ימי עבודה לפני הדיון,
(*EC* 56505[e][7] and 56043[v])
9. לקבל מידע מן הצדדים האחרים בדבר הסוגיות וההחלטות המוצעות בסוגיות אלה לפחות עשרה (10) ימים קלנדריים לפני הדיון,
(*EC* 56505[e][6])
10. להיעזר בשירותי מתורגמן שיינתן,
(CCR 3082[d])
11. לבקש הארכה לדיון,
(*EC* 56505[f][3])
12. לקיים פגישת גישור בכל שלב במהלך הדיון ההליך ההוגן, וכמו כן
(EC 56501[b][2]
13. לקבל הודעה מהצד השני לפחות עשרה ימים לפני הדיון כי בכוונת הצד השני להיות מיוצג על ידי עורך דין.
(*EC* 56507[a]). (20 *USC* 1415[e]; 34 *CFR* 300.506, 300.508, 300.512 and 300.515)

הגשת תלונת הליך הוגן

כיצד עלי להגיש בקשה לדיון הליך הוגן?

בקשה לדיון הליך הוגן חייבת להיות מוגשת בכתב. אתה או נציגך חייבים למסור את המידע הבא עם בקשתך:
1. שם הילד
2. כתובת מקום מגוריו של הילד
3. שם בית הספר בו לומד הילד
4. במקרה של ילד חסר בית, פרטי קשר זמינים עבור הילד ושם בית הספר בו הילד לומד, וכן
5. תיאור אופי הבעיה, כולל עובדות הנוגעות לבעיה/לבעיות והצעת/ות פתרון.

החוקים הפדרליים והמדינתיים מחייבים שכל אחד מהצדדים מגישי הבקשה לדיון הליך הוגן חייב לספק לצד השני עותק של הבקשה בכתב.
(20 *USC* 1415[b][7], 1415[c][2]; 34 *CFR* 300.508; *EC* 56502[c][1]).

לפני הגשת הבקשה לדיון הליך הוגן, תקבל הרשות המחוזית של בית הספר הזדמנות לפתור את הנושא על ידי "ישיבת החלטה" (resolution session), שהיא פגישה בין ההורים לבין החברי צוות *תמ"א* המעורבים שיש להם ידע ספציפי על העובדות שזוהו לדיון ההליך ההוגן המבוקש.
(20 *USC* 1415[f][1][B]; 34 *CFR* 300.510).

מה כוללת "ישיבת החלטה"?

ישיבת ההחלטה תתכנס תוך חמישה-עשר (15) יום ממועד קבלת ההודעה מההורים על הבקשה לדיון הליך הוגן.
בישיבות הללו ישב נציג הרשות המחוזית של בית הספר שיש לו סמכות קבלת החלטות, ולא יכלל בישיבה עורך דין של הרשות המחוזית של בית הספר אלא אם ההורה ילווה על ידי עורך דין. הורה הילד רשאי לדון בסוגיית דיון ההליך ההוגן ובעובדות המהוות את הבסיס לבקשת דיון ההליך ההוגן.

ישיבת החלטה אינה נדרשת אם ההורה והרשות המחוזית של בית הספר מסכימים בכתב לוותר על פגישה זו. אם הרשות המחוזית של בית הספר לא הגיעה לפתרון בסוגיית הדיון ההליך ההוגן בתוך שלושים (30) יום, הדיון ההליך ההוגן יערך. אם תושג החלטה, הצדדים יבצעו הסכם מחייב מבחינה משפטית.
(20 *USC* 1415[f][1][B]; 34 *CFR* 300.510)

האם תשתנה השמת ילדי במהלך ההליכים?

הילד המעורב בכל הליך מנהלי או שיפוטי חייב להישאר במיקום החינוכי הנוכחי שלו אלא אם כן אתה והרשות המחוזית של בית הספר מגיעים להסכם על הסדר אחר. אם אתה מגיש בקשה ראשונית לקבלת ילדך לבית ספר ציבורי, ילדך יוכנס לתוכנית בית ספר ציבורי בהסכמתך עד להשלמת כל ההליכים.
(20 *USC* 1415[j]; 34 *CFR* 300.518; *EC* 56505[d])

האם ניתן לערער על ההחלטה?

החלטת הדיון היא סופית ומחייבת את שני הצדדים. כל אחד מהצדדים רשאי לערער על החלטת הדיון על ידי הגשת תביעה אזרחית בבית משפט של המדינה או בבית משפט פדרלי תוך 90 יום מיום ההחלטה הסופית.
(20*USC* 1415[i][2] and [3][A], 1415[l]; 34 *CFR* 300.516; *EC* 56505[h] and [k], *EC* 56043[w])

מי משלם עבור העורך הדין שלי?

בכל פעולה או הליך הנוגע לדיון הליך הוגן, רשאי בית המשפט, על פי שיקול דעתו, להעניק לזכותך שכר טרחת עו"ד סבירים כחלק מהעלויות כהורה לילד עם מוגבלות אם אתה הצד הזוכה בדיון. שכר טרחת עורכי דין בשיעור סביר עשויים להיות מוענקים גם לאחר סיום הדיון המנהלי, בהסכמת הצדדים.
(20 *USC* 1415[i][3][B]–[G]; 34 *CFR* 300.517; *EC* 56507[b])

שכר עורך-דין עשוי להיות מופחת אם אחד מהתנאים הבאים יתקיימו:

1. בית המשפט ימצא שעיכבת את ההחלטה הסופית של המחלוקת באופן בלתי סביר;
2. שכר עורך הדין עולה על השיעור המקובל בקהילה עבור שירותים דומים של עורכי דין במיומנות, במוניטין ובניסיון;
3. הזמן שהושקע והשירותים המשפטיים שניתנו היו מוגזמים, או
4. שעורך הדין שלך לא מסר לרשות המחוזית של בית הספר את המידע המתאים בהודעת הבקשה להליך הוגן.

עם זאת, שכר עורכי הדין לא יופחת אם בית המשפט ימצא כי המדינה או הרשות המחוזית של בית הספר עיכבו באופן בלתי סביר את ההחלטה הסופית של הפעולה או ההליך או שהייתה הפרה של סעיף זה של החוק.
(20 *USC* 1415[i][3][B]-[G]; 34 *CFR* 300.517)

שכר עורכי דין הנוגע לכל פגישה של צוות *תת"א* לא יינתן אלא אם ישיבת צוות *תת"א* תתכנס כתוצאה מדיון הליך הוגן או כתוצאה מפעולה משפטית. שכר עורכי הדין עשוי גם להידחות אם תדחה הצעת פשרה סבירה שהגישו המחוז/הסוכנות הציבורית עשרה (10) ימים לפני תחילת הדיון והחלטת הדיון אינה חיובית יותר מהצעת ההסדר.
(20 *USC* 1415[i][3][B]–[G]; 34 *CFR* 300.517)

לקבלת מידע נוסף או להגשת בקשה לגישור או לדיון הליך הוגן, יש לפנות אל:

Office of Administrative Hearings
Attention: Special Education Division
2349 Gateway Oaks Drive, Suite 200
Sacramento, CA 95833-4231
(916) 263-0880
FAX (916) 263-0890

נהלי משמעת והשמה בבית הספר לתלמידים עם נכויות/מוגבלות

משמעת בית ספר ומסגרות ביניים חינוכיות חלופיות

האם הילד שלי יכול להיות מושעה, מורחק או מגורש?

במקרה של ילד עם מוגבלות המפר את תקנון התנהגות התלמידים, רשאי צוות בית הספר לשקול על בסיס כל מקרה לגופו כל נסיבות ייחודיות לשינוי השמה (שיבוץ, מיקום) של התלמיד למסגרת אחרת:

- למסגרת ביניים חינוכית חלופית מתאימה, למסגרת אחרת, או להרחקה למשך לא יותר מעשרה (10) ימי לימוד רצופים, וכן
- להרחקה של לא יותר מעשרה (10) ימי לימודים רצופים באותה שנת לימודים בגין מקרים נפרדים של התנהגות בלתי הולמת.

מה קורה לאחר הרחקה של יותר מעשרה (10) ימים?

לאחר שילד עם מוגבלות הורחק ממיקומו הנוכחי למשך עשרה (10) ימי לימוד באותה שנת לימודים, חייבת הסוכנות הציבורית לספק שירותים שיאפשרו לו להמשיך להשתתף בתוכנית הלימודים הכללית ולהתקדם לקראת עמידה ביעדים שנקבעו ב-*תח"א* של הילד במשך כל ימי ההרחקה או ההשעיה הבאים. בנוסף, הילד יקבל, לפי הצורך, הערכה התנהגותית תפקודית ושירותי התערבות התנהגותית ושינויים התנהגותיים שנועדו לטפל בהפרה ההתנהגותית למנוע התרחשות חוזרת.

הרחקת ילד לתקופה של למעלה מעשרה (10) ימים במיקום כזה תחייב ישיבת צוות *תח"א* כדי לקבוע אם ההתנהגות הבלתי הולמת של הילד נגרמה על ידי הנכות. ישיבת צוות *תח"א* זו חייבת להיערך באופן מידי, במידת האפשר, או תוך עשרה (10) ימים מהחלטת הרשות המחוזית של בית הספר לנקיטת צעד משמעתי כזה.

אתה תוזמן כהורה להשתתף כחבר בצוות *תח"א* זה. הרשות המחוזית של בית הספר עשויה להידרש לפתח תכנית הערכה לטיפול בהתנהגות הבלתי הולמת או, במידה ויש לילדך תכנית התערבות התנהגותית, לסקור ולשנות את התוכנית לפי הצורך.

מה קורה אם צוות *תח"א* קובע כי ההתנהגות הבלתי הולמת אינה פועל יוצא של הנכות?

אם צוות *תח"א* הגיע למסקנה כי ההתנהגות הבלתי הולמת לא הייתה ביטוי לנכותו של הילד, הרשות המחוזית של בית הספר רשאית לנקוט בצעדים משמעתיים, כגון הרחקה, באותו אופן שיינקט במקרה של ילד ללא נכות.
(20 *USC* 1415[k][1] and [7]; 34 *CFR* 300.530)

אם אינך מסכים עם החלטת צוות *תח"א*, באפשרותך לבקש דיון הליך הוגן מזורז, אשר חייב להתרחש בתוך עשרים (20) ימי בית הספר ממועד בקשת הדיון.
(20 *USC* 1415[k][2]; 34 *CFR* 300.531[c])

ללא קשר למסגרת, הרשות המחוזית של בית הספר חייבת להמשיך לספק *חצח"ם* עבור ילדך. יש לאפשר למסגרות חינוכיות חלופיות על מנת להבטיח לילד המשך השתתפות בתוכנית הלימודים הכללית ולהבטיח המשך השירותים וההתאמות כמפורט ב-*תח"א*.
(34 *CFR* 300.530; *EC* 48915.5[b])

ילדים הלומדים בבתי ספר פרטיים

האם תלמידים הלומדים בבתי ספר פרטיים יכולים להשתתף בתוכניות חינוך מיוחד במימון ציבורי?

ילדים שנרשמו על ידי הוריהם לבתי ספר פרטיים יכולים להשתתף בתוכניות חינוך מיוחד במימון ציבורי. על הרשות המחוזית של בית הספר להתייעץ עם בתי הספר הפרטיים ועם ההורים כדי לקבוע את השירותים שיוצעו לתלמידים בבתי הספר הפרטיים. למרות שלרשויות המחוזיות של בתי הספר יש אחריות ברורה להציע *מצח"ם* לתלמידים עם מוגבלות, כאשר הם נשלחים על ידי הוריהם לבתי ספר פרטיים, אין לילדים אלה הזכות לקבל חלק או כל החינוך המיוחד והשירותים הנלווים הדרושים כדי לספק *מצח"ם*.
(20 *USC* 1415[a][10][A]; 34 *CFR* 300.137 and 300.138; *EC* 56173)

אם הורה ליחיד עם צרכים יוצאי דופן שקיבל בעבר חינוך מיוחד ושירותים נלווים בסמכות הרשות המחוזית של בית הספר רושם את ילדו לבית ספר יסודי או לחטיבת הביניים פרטיים ללא הסכמה או הפניה של סוכנות החינוך המקומית, הרשות המחוזית של בית הספר אינה נדרשת לספק חינוך מיוחד אם המחוז זימן *מצח"ם*. בית משפט או קצין דיון הליך הוגן רשאי לדרוש מהרשות המחוזית של בית הספר לפצות הורה או אפוטרופוס על עלות החינוך המיוחד ובית הספר הפרטי רק אם בית המשפט או קצין הדיון הליך הוגן ימצא כי הרשות המחוזית של בית הספר לא זימנה *מצח"ם* לילד במועד לפני הרישום בבית הספר היסודי או בחטיבת הביניים הפרטיים וכי ההשמה הפרטית מתאימה.
(20 *USC* 1412[a][10][C]; 34 *CFR* 300.148; *EC* 56175)

מתי ניתן להפחית או לדחות החזרים?

בית המשפט או קצין הדיון רשאים להפחית או לדחות החזר אם לא זימנת את ילדך לאבחון כשהרשות המחוזית של בית הספר הודיעה על כך לפני שהילד הוצא מבית הספר הציבורי. ההחזר עשוי להידחות גם אם לא הודעת לרשות המחוזית של בית הספר כי אתה דוחה את ההשמה לחינוך המיוחד המוצע על ידי הרשות, וכולל בהצהרתך את חששותיך ואת כוונתך לרשום את ילדך לבית ספר פרטי על חשבון הציבור.

הודעתך לרשות המחוזית של בית הספר חייבת להינתן באחת משתי הצורות הבאות:

- בישיבת צוות *תמ"א* האחרונה שבה השתתפת לפני הוצאת ילדך מבית הספר הציבורי, או
- בכתב לרשות המחוזית של בית הספר לפחות עשרה (10) ימי עבודה (כולל חגים) לפני הוצאת ילדך מבית הספר הציבורי.

(20 *USC* 1412[a][10][C]; 34 *CFR* 300.148; *EC* 56176)

מתי לא ניתן להפחית או לדחות החזרים?

בית המשפט או קצין הדיון אינו רשאי להפחית או לדחות החזר אם לא מסרת הודעה בכתב לרשות המחוזית של בית הספר מכל אחת מהסיבות הבאות:

- בית הספר מנע ממך למסור הודעה
- לא קיבלת עותק זה של "החוזר על אמצעי הגנה מנהליים" או שלא נודע לך בדרך אחרת על הדרישה להודיע לרשות המחוזית של בית הספר
- סביר להניח שמסירת ההודעה היתה גורמת נזק פיזי לילדך
- אי ידיעת השפה או אי יכולת לכתוב באנגלית מנעו ממך למסור הודעה, או
- סביר להניח שמסירת ההודעה הייתה גורמת נזק רגשי חמור לילדך.

(20 *USC* 1412[a] [10] [C]; 34 *CFR* 300.148; *EC* 56177)

תלונה לנציבות המדינה

מתי אני יכול להגיש תלונה לנציבות המדינה?

אתה יכול להגיש תלונה לנציבות המדינה כאשר אתה מאמין שהרשות המחוזית של בית הספר הפרה חוקים או תקנות פדרליים או מדינתיים בתחום החינוך המיוחד. תלונתך בכתב חייבת לציין לפחות הפרה אחת לכאורה של חוק או תקנה פדרליים או מדינתיים בחינוך המיוחד. ההפרה חייבת הייתה להתרחש לא יותר משנה אחת לפני מועד קבלת התלונה על ידי מחלקת החינוך של מדינת קליפורניה (באנגלית: California Department of Education או CDE). עליך להעביר עותק של התלונה לרשות המחוזית של בית הספר בעת הגשת התלונה לנציבות המדינה למחלקת החינוך של קליפורניה (CDE).
(34 *CFR* 300.151–153; 5 CCR 4600)

תלונות לכאורה הטוענות להפרות חוקים או תקנות פדרליים או מדינתיים בתחום החינוך המיוחד יש לשלוח בדואר לכתובת הבאה:

California Department of Education
Special Education Division
Procedural Safeguards Referral Service
1430 N Street, Suite 2401
Sacramento, CA 95814

למידע על תלונות שאינן נוגעות לחוקים או תקנות פדרליים או מדינתיים לחינוך מיוחד, עיין בהליכי התלונה האחידה של המחוז שלך.

לקבלת מידע נוסף על יישוב סכסוכים, לרבות אופן הגשת תלונה, יש לפנות למחלקת החינוך של מדינת קליפורניה, החטיבה לחינוך מיוחד, שירות ההפניות להגנה מנהלית לכתובת:
CDE, Special Education Division, Procedural Safeguards Referral Service
טלפון: 926-0648 (800), פקס: 916-327-3704;
או על-ידי ביקור באתר האינטרנט של מחלקת החינוך של קליפורניה http://www.cde.ca.gov/sp/se .

ADR	Alternative Dispute Resolution	דרכי יישוב סכסוך חלופיות	דיס"ח
CFR:	*Code of Federal Regulations*	אסופת התקינה הפדרלית (מראה מקום התקנה)	*CFR*
EC	*California Education Code*	אסופת חוקי החינוך של קליפורניה (מראה מקום החוק)	*EC*
FAPE	Free Appropriate Public Education	חינוך ציבורי חינם מתאים	חצח"ם
IDEA	Individuals with Disabilities Education Act	חוק החינוך ליחידים עם מוגבלות	IDEA
IEP	Individualized Education Program	תכנית חינוך אישית	תח"א
LEA	Local Educational Agency	סוכנות החינוך המקומית	סח"ם
OAH:	Office of Administrative Hearings	משרד השימועים האדמיניסטרטיבי	OAH
SELPA	Special Education Local Plan Area	צוות התוכנית החינוך המיוחד המקומית	תחמ"ם
USC:	*United States Code*	קוד התקינה של ארה"ב (מראה מקום החוק)	*USC*